



*Els pelegrins hem trobat a faltar Lourdes i Lourdes ha trobat faltar els pelegrins. Per més que ens hi hàgim pogut unir espiritualment, i a través dels mitjans de comunicació social, no ha estat pas el mateix.*

**Ignasi Navarri**



*L'Església és el poble que, partint de la comunió amb Jesús ressuscitat i gràcies al do del seu Esperit que esculpeix la nova llei de l'amor al cor dels fidels, camina en aquest món vers la Terra Promesa.*

**Marc Majà**



*Quan cantem tota l'assemblea no fem diferències entre rics i pobres, petits i grans, homes i dones perquè el cant uneix el cor d'uns i d'altres en un únic honor: «oferir tots un cant de lloança al Creador de l'univers» (Sant Joan Crisòstom)*

**Jaume Gené**

# EL BON PASTOR

Revista per a preveres i diaques



Jo soc el bon pastor: conec les meves ovelles, i elles em coneixen a mi, tal com el Pare em coneix, i jo conec el Pare. I dono la vida per les ovelles.

Número 146  
Juny 2022

Any XIII

Pòrtic.....	3
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
Coses positives de la pandèmia.....	7
JOAQUIM GONZÁLEZ-LLANOS	
Pasqua, Pentecosta i sinodalitat.....	8
MARC MAJÀ	
Homilia del cinquè diumenge de Pasqua.....	10
IGNASI FOSSAS	
La música litúrgica, una constant en la història i la fe de l'Església.....	12
JAUME GENÉ	
La joia de reprendre els pelegrinatges al santuari de Lourdes.....	14
IGNASI NAVARRI	
Estimar el Ressuscitat, servint la seva Església.....	15
EDUARD SALINAS	
Sant Carles de Foucauld, el germà universal.....	17
+ SALVADOR CRISTAU	
"Deu raons per creure en Déu".....	19
NORBERT MIRACLE	

**Equip de redacció** Agustí Borrell, Norbert Miracle, Xavier Morlans, Daniel Palau, Armand Puig. Sota el patrocini de la *Càtedra de Teologia Pastoral Josep Pont i Gol*

**Disseny original** Animaset

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014 revistaelbonpastor@gmail.com [www.elbonpastor.cat](http://www.elbonpastor.cat)

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de la revista podeu fer els vostres donatius a

**La Caixa 2100-0272-33-0101212882**

Moltes gràcies





## Pòrtic

**ARMAND PUIG I TÀRRECH**  
*Rector de l'Ateneu Universitari Sant*  
*Pacià*

Fa un mes, parlàvem dels tres nous “enemics de l'ànima”, que eren tipificats com el “jo”, la frivolitat i les emocions. La reflexió pretenia ser un toc d'alerta davant allò que “l'esperit del temps” ens fa viure sense que ens n'adonem, o sense que ens adonem de l'influx que exerceix sobre nosaltres. Vivim en una cultura que prioritza l'afirmació d'un mateix, de les opinions, decisions, sentiments, desigs i projectes que cadascú pugui tenir. Tot plegat és vist com a natural i evident, com a fruit de la llibertat de la persona i de la seva privacitat. Confrontar-se amb un altre, amb algú que et pot aconsellar espiritualment, resulta difícil i es fa poques vegades.

D'altra banda, els gabinets psicològics són plens de persones que busquen una teràpia que els alliberi de l'angoixa, la depressió i el malestar interior. La psicologia esdevé un remei comú, que tracta la persona humana des de la vessant necessària de la psique, però que en molts casos deixa de banda l'ànima –entenen per “ànima” la dimensió espiritual de la persona que és el fonament últim d'aquesta, també de fenòmens que semblen purament psicològics. Per això la resposta als tres enemics de l'ànima passa per la recerca dels seus tres amics, que facin camí amb ella, l'acompanyin i la guiïn.

El primer amic de l'ànima és el “nosaltres”, l'únic capaç de contrarestar la força del “jo”. Sense la comunitat orant de germans i germanes, sense l'escalf de l'altre, sense l'afecte que brolla de l'Evangeli de l'amor, la vida es torna aspra i es fragmenta. La primera conseqüència de la preocupació exclusiva pel propi “jo” és la fragmentació. Paradoxalment, la cohesió interior s'assoleix quan l'horitzó és el “nosaltres”. Es venç la fragmentació de vida quan el referent comunitari esdevé central. Altrament, el “jo” dominador fa a trossets la persona, la fragmenta en petites àrees on aquest “jo” pugui surar i afirmar-se com a protagonista, com a líder, com a capdavanter.

De fet, els lideratges acaben sovint reforçant el “jo” i encimbellant-lo, amb conseqüències nefastes per a la persona, que acaba vivint de la imatge amb què es presenta i que ell mateix s'ha construït. Tan sols una inserció sincera i humil en el “nosaltres”, en la comunitat de fe, en el poble de Déu que és l'Església, contribueix al creixement interior i fa que l'ànima respiri amb el pulmó de la pregària. Quan el “jo” s'imposa, la pregària, lentament, es retira, mancada del suport que rep del “nosaltres”, en primer lloc, dels sants i petits del Regne. Quan es perd el referent eclesial en tota la seva amplitud, quan el

“nosaltres” es converteix en el petit grup, en el petit sector, i es desarraïga de la gran comunitat, aleshores l'experiència d'Església passa a ser la suma d'un "jo" darrere de l'altre. Si el "nosaltres" es fon, en tot o en part, l'ànima es clivella, perd la consistència.

Davant d'un món que pensa que la solució és la consolidació del "jo", cal dir que una cultura autoreferencial porta la persona a oblidar allò que té de més sagrat: la pràctica de l'amor universal. Per això, l'amic de l'ànima és el "nosaltres". Aquest és punt de partida i d'arribada d'una vida que s'ha de sostenir des de Déu, el qual ha creat la persona com un "nosaltres", no com un individu isolat en una torre d'ivori. El "nosaltres" comença en el jardí de l'Edèn, quan Déu veu que l'home no ha d'estar sol i li fa una ajuda que li faci costat (vegeu Gènesi 2,20). Primer ho intenta amb els animals feréstecs i els ocells, i finalment ho prova amb algú que és "os dels meus ossos i carn de la meua carn" (v. 23), és a dir, la dona, que és igual en naturalesa, drets i dignitat que l'home. I quan Jesús ressuscita, apareix un "nosaltres" rotund, format pels deixebles, homes i dones, volgut pel mateix Senyor (vegeu Mateu 28,8-10; Joan 20,17-18). El "nosaltres", l'Església, impulsada per l'Esperit, surt de Pasqua i Pentecosta. Aquest és el primer amic de l'ànima.

El segon amic de l'ànima és l'amor fidel i sòlid, que es planta davant la frivolitat i posa en evidència la seva manca de consistència. La frivolitat és molt falaguera. És tan atrevida i juganera com poc profunda i equívoca. En canvi, l'amor fidel, el que està a la base de les relacions humanes més reeixides, no bascula entre el sí i el no. Com afirma Jesús en l'Evangeli, diu "sí quan és sí, no quan és no". No es mou en l'ambigüitat, en una posició poc aclarida, que brolla de la confusió. La frivolitat és moneda de canvi habitual en els qui dubten de les opcions que han pres. El dubte engendra, de vegades, reflexió seriosa i discerniment real, però, d'altres vegades, el qui dubta es refugia en una actitud frívola on tot queda mediatitzat per una barreja de sentiments que el propi interessat no acaba de voler aclarir. Aleshores s'arriba a un punt de gran fragilitat on allò que passa pels sentits materials s'emporta la millor part. La frivolitat és enemiga del discerniment real.

L'amor fidel, però, s'ha de nodrir de bons àpats, d'aquells menjars i d'aquells vins que són agradables al paladar. L'àpat principal que fa possible que el cor que es mantingui en l'amor fidel i s'eviti l'esllanguiment espiritual, és la relació personal amb Déu. Aquesta relació explota en la pregària i els sagraments. Quan la pregària flaqueja, la frivolitat es reforça. Quan els sagraments es tornen accions que es viuen com a reiteratives i supèrflues, que no aporten res a la construcció espiritual de la persona, l'ànima adopta una actitud frívola i es busca altres companyies. Externament, les coses no canvien, tot sembla mantenir-se igual, però la vida comença a passar per les coses materials i la pregària arriba a ser una càrrega, un pes feixuc, que, en el millor dels casos, es tolera perquè no es vol perdre l'estatus que es té.

L'ànima necessita la companyia amiga de l'amor fidel com a alternativa a la frivolitat. L'amor fidel fa que els tresors espirituals no es converteixin en quelcom negociable o bescanviable. En una civilització economicista, marcada pel guany i per l'interès, ressona la paraula de Jesús: "El qui vulgui salvar la seva vida, la perdrà" (Mateu 16,25). Jesús diu

que el bon negoci és perdre la vida –exactament el contrari del que podria semblar. Ara bé, perdre la vida no és el mateix que llançar-la per la borda i fer-la malbé. Guanya la vida el qui la perd, és a dir, el qui la viu amb el cor ple d'un amor fidel. L'amor fidel, que et porta a perdre la vida, és el secret per a guanyar-la. Aleshores, gràcies a l'amor fidel, la teva vida es torna un regal per als altres, i aquest regal pren el nom de fraternitat i de simpatia. La frivolitat va de tronc amb un cert populisme. En canvi, l'amor fidel porta naturalment a la simpatia i a l'empatia: empatia en relació a Déu, simpatia en relació amb els altres. El criteri bàsic de l'Evangeli és l'amor, a Déu i al proïsme, fidel i sostingut, sense esquerdes (vegeu Marc 12,29-31). L'ànima que és amiga de l'amor fidel coneixerà tempestes però cap naufragi. Res no la desviarà de la ruta i arribarà a bon port.

El tercer amic de l'ànima és la compassió o, si es vol, la misericòrdia. Totes dues paraules són sinònimes en la teologia i l'espiritualitat cristianes. Només cal tenir present la paràbola del bon samarità, home misericordiós i compassiu alhora, que es commou davant l'home ferit que jeu vora el camí. Precisament, aquest terme, “commoció”, ajuda a entendre què és la “compassió”. Es commou el qui s'emociona davant la necessitat de l'altre i corre a posar-hi remei. El samarità anava pel camí de Jericó i tot d'una va veure un home que havia estat atacat per bandolers i necessitava ajuda urgent. Llavors va deixar de banda la por de ser atacat, ell també, pels bandolers, i va abandonar el dubte sobre si havia d'ajudar un desconegut, probablement, un estranger. Tan sols es va deixar guiar per un sentiment de commoció envers l'altre. Les seves emocions es van tornar commocions. La seva emotivitat s'abocà vers aquella persona, sense pensar en ell mateix, només pensant en aquell home anònim i malferit. La commoció va dominar aquell samarità, i aleshores es va produir el miracle de l'alteritat: l'home malferit va ser tractat com a proïsme, com a proper, com a propi, no com un estrany.

Aquell samarità era un home amb ànima, i en la seva ànima les energies d'amor van quedar orientades vers aquell desconegut. En aquell moment no les va reservar per a ningú més. La pregunta és, doncs, què fer-ne, de les emocions, que arrossegueu la persona i la capturen, amb el resultat que tot queda concentrat en una sola idea, persona o cosa, mentre les opcions adquirides s'esfilagarsen. És difícil controlar les emocions, quan un les deixa entrar i sortir de l'interior del cor sense cap vigilància. L'única manera de no deixar-se endur per l'emotivitat, és fer créixer en el cor la commoció, de manera que les emocions, quan arribin, quedin orientades cap a l'altre que pateix o està trist, o passa necessitat o jeu abandonat vora el camí de la vida. Si l'ànima és amiga de la compassió i de la commoció, quan les emocions arribin, trobaran on descansar i realitzar-se. En altres paraules, si els pobres són realment un alter Christus, o, com diu la regla de Sant Benet referint-se als hostes d'un monestir, tamquam Christus, aleshores l'ànima tindrà la commoció per amiga. L'emotivitat es focalitzarà mitjançant un cor capaç de commoure's.

La clau és la mirada sobre l'altre. Llegim en Mateu 6,22: “El llum del cos és l'ull. Per tant, si el teu ull és bo, tot el teu cos quedarà il·luminat”. Les emocions són tan poderoses

perquè sovint ens agafen desprevinguts. Es viu en una emotivitat a flor de pell, que desestabilitza amb facilitat la persona. En un món contradictori com el nostre, es defensa a ultrança la privacitat de les emocions i alhora aquestes s'exposen sense rubor per les xarxes socials. El criteri únic passa a ser la meva decisió. Doncs bé, cal avançar-se a tenir un ull bo i llavors tot el cos il·luminat. Si l'ànima és plena de commoció per l'altre i l'ull mira amb afecte, no amb afany de posseir, l'altra persona, la llum s'escamparà per tot el cos i les emocions seran positives, no destructores. L'ànima ha de conviure amb les emocions però no pot viure'n. Les experimenta però no es pot deixar conduir per elles. La manera de guiar-les i orientar-les és viure a fons la commoció envers els petits del Regne, els ferits que no saben on acudir i truquen a la nostra porta. L'ànima té una amiga excepcional i agraïda: la compassió. Tinguem-la al nostre costat.

Hem vist quins eren els tres enemics de l'ànima (el "jo", la frivolitat, les emocions) i quins eren els seus tres amics (el "nosaltres", l'amistat, la compassió). En el Pòrtic del mes vinent tancarem la reflexió parlant del subjecte, de l'home espiritual.

Fins aleshores, una salutació ben cordial.



*Presents com el llevat*

## Coses positives de la pandèmia

**JOAQUIM GONZÁLEZ-LLANOS**  
*prevere de la prelatura de l'Opus Dei*

El dissabte 14 de març de 2020 la Conferència Episcopal Tarraconense emetia una nota, davant l'augment dels contagis per coronavirus i seguint les indicacions de les autoritats sanitàries per contribuir a la protecció de la salut pública, en què suspenia totes les celebracions de la Eucaristia amb participació dels fidels, també la dominical.

Començava així un llarg confinament que, malgrat les primeres expectatives es prolongava, i es prolongava..., i semblava que mai acabaria. Vam anar adquirint hàbits diferents, acomodant-nos a la situació: les classes online, el teletreball, l'esport a la terrassa, les trucades a familiars, amics, coneguts, més freqüent... la pèrdua d'éssers estimats... Han passat moltes coses en aquests poc més de dos anys. Totes dolentes o estranyes? Penso que no. Val la pena recollir testimonis de gent que ens explica als preveres les seves experiències positives d'aquest temps. Aquí en teniu dues.

Un professor del meu col·legi, el dia que ens van alliberar de l'obligació de portar mascareta, explicava a la taula del menjador que el confinament havia estat l'ocasió de “descobrir” la seva família. Les estones passades amb la dona i els fills en aquells dies li havien servit per canviar la seva escala de valors. Abans sempre arribava una mica tard a casa i amb presses. Ara descobria que estar, acompanyar, escoltar, fer-se càrrec dels problemes de cadascú, era la seva missió principal com a pare i espòs. No canviaria per res aquestes estones de convivència familiar que considerava un “regal” de la pandèmia.

I l'altre testimoni és un denominador comú de diversos testimonis. Són els viatges. Molta gent se n'ha adonat que no són tan necessaris. Que es poden substituir per trobades *online*, o per videoconferències, en molts casos. M'explicava un amic que havia canviat de feina —estava molt ben remunerat— perquè així no hauria de viatjar a països europeus i podria estar més amb la família a casa. A més, a la nova feina li pagaven una mica més.

Més atenció a la família, redimensionar la feina per fer-la més humana, són dues coses positives que traiem d'aquesta pandèmia. En el pla espiritual, goso dir que també hi ha hagut coses positives, que pertanyen més a la intimitat de cadascú. Potser algun li dirà creu a aquest temps passat. I hi pot haver raons de pes per fer-ho així, ja que és una malaltia, amb tot el que comporta, de vegades la mort. Però és veritat, que l'ànima de fe que pateix sap que Déu l'estima, com va estimar el seu Fill que moria per nosaltres a la creu. Ho acabem de viure a la Setmana Santa i n'estem convençuts.



*Al servei de l'Evangeli*

## Pasqua, Pentecosta i sinodalitat

**MARC MAJÀ**

*prevere del bisbat de Solsona  
vicari general*

La festa de Pentecosta d'enguany arriba amb ressons especialment sinodals a les diòcesis, a causa del treball que s'hi ha fet darrerament, acollint la crida del Papa Francesc. Amb aquestes ratlles ens proposem fer una capbussada breu al significat de les festes de Pasqua i Pentecosta, tot preguntant-nos de quina forma il·luminen el camí sinodal de l'Església o, millor dit, la sinodalitat que és constitutiva de l'Església.

És sabut com les festes jueves son importants alhora de comprendre millor els evangelis. En la seva trilogia "Jesús de Natzaret", per exemple, el Papa Benet va mostrar amb gran mestratge com aquestes festes omplen de significat i matisos l'entramat de les narracions evangèliques. Seguint aquesta estela busquem aquí la reverberació de Pasqua i Pentecosta en el "caminar junts" de l'Església.

L'origen agrícola de Pasqua i Pentecosta és tan antic com present en el nostre llenguatge popular: "Pasqua florida", en referència al temps en que la natura brota -a l'inici de la primavera-, i "Pasqua granada", en que els brots ja han esdevingut primers fruits i arriba el temps de la sega. Aquests orígens agrícoles adquiriran poc a poc un significat transcendent i salvífic per al poble d'Israel. Transcendent, perquè tant els brots com la sega son motiu d'acció de gràcies al Creador, de qui provenen tots els dons. Salvífic, perquè serà una primaveral nit de Pasqua quan els israelites, després d'haver menjat a corre cuita l'anyell de la festa -amb el pa àzim i les herbes amargues-, fugiran d'Egipte liderats per Moisès i viuran la fundant experiència alliberadora del pas del Mar Roig; i salvífic, encara, perquè serà unes setmanes després de la sortida d'Egipte quan tindrà lloc l'aliança entre Déu i el poble a la muntanya del Sinaí, amb el do de la Llei com a signe d'aquest compromís recíproc i com a fruit de l'alliberament experimentat. D'aquesta manera, en temps de Jesús, les celebracions de Pasqua i Pentecosta s'hauran convertit, respectivament, en la commemoració salvífica d'Israel de l'esclavatge d'Egipte i de l'aliança al Sinaí amb la revelació de les deu paraules. És sobre aquest rerefons que l'esdeveniment de la passió, mort i resurrecció de Jesús -amb l'enviament del seu Sant Esperit-, ocorregut precisament dins el marc de les celebracions de Pasqua i Pentecosta, suposarà una eclosió del significat salvífic d'aquestes festes. En efecte, amb la resurrecció de Jesús ja no se celebra el rescat passat d'un poble respecte el poder opressor que l'esclavitzava, sinó la victòria definitiva sobre el pecat i la mort que subjuguava la



humanitat sencera; i amb el do de l'Esperit Sant, ja no es commemora un pacte històric -amb les seves clàusules concretes- entre Déu i un poble particular, sinó l'oferiment a tots els pobles -representats en l'Església- d'una nova vida que l'Esperit vol escriure en el cor humà.

Com Església estem vivint temps de redescoberta sinodal. No perquè la sinodalitat sigui un tret a afegir a l'Església, sinó perquè -com s'ha dit en tantes ocasions- l'Església és sinodal. L'Església neix del misteri pasqual, l'Església neix per Pentecosta, és a dir: l'Església prové de la història d'un poble que, guiat per Déu, va fer experiència de salvació posant-se en camí, un camí que li va permetre escapar de l'opressió i que, alhora, el va conduir a la muntanya on faria aliança amb Ell i on rebria les clàusules de la llibertat; ara bé, el camí d'aquest poble no va acabar a la muntanya, sinó que precisament aquell fou el punt de partida per un nou camí, el que havia de dur-lo vers la terra promesa. I aquí s'escau fer l'aplicació sinodal: l'Església és el poble que, partint de la comunió amb Jesús ressuscitat i gràcies al do del seu Esperit que esculpeix la nova llei de l'amor al cor dels fidels, camina en aquest món vers la Terra Promesa. I ho fa recordant que prové d'un camí previ -del que n'és filla- i que està cridada a continuar-lo -com a mare- amb la missió de caminar junt amb d'altres, per tal que ningú quedi fora de l'esperança de la salvació.

Tenim al davant el desafiament de la conversió sinodal, que s'ordena cap a la conversió missionera: que la sinodalitat es tradueixi realment a la vida pràctica i concreta de la comunitat cristiana. En el misteri salvífic i missioner de Pasqua i Pentecosta, l'Església troba la font major per emprendre un tal camí de conversió.



## Homilia del cinquè diumenge de Pasqua

**IGNASI M. FOSSAS, OSB**

*monjo del monestir de Santa Maria de Montserrat*

Fets dels Apòstols 14:21b-27 / Apocalipsi 14:1.8-13 / Joan 13:31:35

En la visió de l'Apocalipsi que hem llegit a la segona lectura, hi ha una frase clau que il·lumina les altres lectures i la celebració de tot aquest diumenge cinquè de Pasqua del cicle C. El text diu que Joan va tenir una visió on tot era nou: el cel, la terra, la ciutat de Jerusalem i al l'indret del tron el qui hi seia afirmà: «Jo faré que tot sigui nou». Aquesta és la bona notícia: «Jo faré que tot sigui nou».

La novetat es una de les realitats més fascinants per al cor humà. Potser es perquè experimentem la caducitat de la vida, o la decadència de les coses, o l'envelliment de les persones i de les institucions en contrast amb el nostre desig de plenitud i d'eternitat, potser per això ens atreu tant la idea d'una vida nova, d'un nou començament, d'una realitat nova que ens ajudi a superar el destí ineludible de la mort. Tot això queda ben reflectit en el diàleg entre Jesús i un fariseu que es deia Nicodem (Jo 3,1-10). En una conversa plena de sinceritat, de confiança, de trobament profund amb l'essencial, Jesús li diu a Nicodem que ningú no podrà veure el Regne de Déu sense haver nascut de dalt. La resposta de Nicodem expressa bé l'experiència quotidiana: ¿Com pot néixer un home que ja es vell? ¿Ha de tornar a entrar a les entranyes de la mare per poder néixer? Nicodem, i amb ell també nosaltres, intueix perfectament el desig de començar una vida nova, però no entén què vol dir néixer de dalt o néixer de nou. Sap prou bé, com ho sabem també nosaltres, que ens podem il·lusionar fàcilment amb novetats efímeres, que ens il·lusionen però que no ens satisfan. Ho vivim cada vegada que estrenem alguna cosa nova, quan comencem l'any o si canviem de casa, de cotxe, de feina. Voldríem començar de cap i de nou per encetar, d'una vegada, la vida veritable.

La resposta definitiva es troba en la persona viva de Jesús, en Jesucrist ressuscitat. Jesús contesta a Nicodem que ningú no podrà entrar al Regne de Déu sense haver nascut de l'aigua i de l'Esperit. Néixer de l'aigua i de l'Esperit es la manera com l'evangeli segons sant Joan expressa la realitat definitiva de la nostra vida: participar en la mort i en la resurrecció de Jesús per obra de l'Esperit Sant. L'Església, seguint el manament del Senyor Jesús, ha entès que aquest nou naixement en l'aigua i l'Esperit es produeix pel baptisme, la confirmació i l'eucaristia.

El qui seu al tron de la nova Jerusalem i diu: «Jo faré que tot sigui nou» és Jesús ressuscitat, triomfant sobre el pecat i la mort. Per viure realment la novetat que busquem hem de ser submergits en la vida, la mort i la resurrecció de Nostre Senyor Jesucrist. Només així començarem, per l'acció de l'Esperit Sant, la vida nova que tant desitgem i

que ens permetrà participar de la novetat absoluta inaugurada amb la resurrecció de Jesús.

Hem vist que és una novetat que afecta també la creació: un cel nou i una terra nova. Que inclou també la ciutat santa, la nova Jerusalem i el tabernacle on Déu es trobarà amb els homes. L'indret d'aquesta comunió íntima entre Déu i la humanitat, que és la font de la vida nova, ja no és un lloc de la geografia terrestre, sinó que és la persona de Jesús, plenament Déu i plenament Home. Ell és el sacerdot, l'altar, la víctima i el tabernacle. I com que hem estat creats a imatge seva, cadascú participa, en la mesura que només Déu coneix, d'aquets atributs del Senyor Jesucrist. El cel nou i la terra nova són, en la nostra vida, la novetat de l'altre i en definitiva la novetat de Déu.

Per això Jesús ens pot donar un manament que també es nou: que ens estimem els uns als altres, tal com ell ens ha estimat. I quan s'estima, tot esdevé nou.

El nou naixement per l'aigua i per l'Esperit es verifica també en el nucli del nostre ésser: el cor i l'esperit. Creiem que per la participació en el misteri pasqual de Jesucrist, s'acompleix en nosaltres la profecia d'Ezequiel (Ez 36, 26-28), que llegíem a la Vetlla Pasqual: Us donaré un cor nou i posaré un esperit nou dins vostre. A partir d'aquesta novetat interior comencem una vida nova, que és com un nou Èxode, amb la particularitat que si vivim personalment en Crist ressuscitat, aquest nou èxode es un pelegrinatge d'amor, fet amb Ell com a company de camí, que ens condueix a la terra promesa, el Regne, on el veurem cara a cara. Aleshores podrem fer com Pau i Bernabé quan tornaren a Antioquia, podrem anunciar tot el que Déu ha fet juntament amb nosaltres, com la gràcia de Déu ens ha permès dur a terme l'anunci de l'evangeli, de Crist ressuscitat. Amén.



*Al servei de l'altar*

## La música litúrgica, una constant en la història i la fe de l'Església

**JAUME GENÉ NOLLA**

*prevere de l'arquebisbat de Tarragona,  
director del Secretariat de Música Sacra*

De novembre a març i al Seminari de Tarragona s'han programat tot un seguit de conferències al voltant de la música litúrgica organitzat pel Secretariat diocesà per a la música sacra de l'Arquebisbat de Tarragona. El cicle, ha consistit en un repàs del que ha estat la música litúrgica des dels orígens del cristianisme fins al dia d'avui. Amb l'excusa de grans etapes de la història de la música i de les corresponents les composicions litúrgiques, ens hem acostat al patrimoni musical que ha acompanyat les celebracions de tots els temps i que el Concili Vaticà II ens demana de vetllar per la seva conservació (SC 112-116).

El punt de partença és una convicció: la música litúrgica és vàlida, es veu molt clar en el repàs històric, si ens ajuda a lloar Déu i afavoreix la nostra santificació, a la nostra conversió. I això ha de ser per les dones i homes de l'Església d'avui, amb les seves tradicions culturals i musicals que els ajuden a celebrar litúrgicament i a fer experiència de la presència salvadora de Déu enmig del seu poble. I en això la música, associada a la Paraula de Déu, hi té una habilitat especial, n'és una experta.

Sembla que ja fa molts anys que les normatives i indicacions de l'Església sobre la música litúrgica estan ben assentades i definides però les realitats de la música litúrgica a les celebracions de casa nostra son ben variades i disperses. És per això que aquest repàs, més que l'interès històric, volia arribar amb bona base a la reflexió de l'avui de la música litúrgica. Podem fer algun pas endavant per tal que encara sigui mitjà i instrument per donar glòria a Déu i santificar els homes i dones d'avui.

Hi ha una altra motivació de fons. És important d'entretenir-nos en la música i el cant litúrgic per la seva contribució en la construcció i consolidació de la comunitat cristiana. L'assemblea que canta, tot i estar formada per persones molt diverses, es reconeix Església de Jesucrist, cadascú amb la seva peculiaritat. Podem dir que el cant ens ajuda a prendre consciència, a centrar l'atenció en l'obra de l'Esperit que ens fa a tots membres i

participants del “Cor”, formant tots un sol cor. Quan cantem tota l’assemblea no fem diferències entre rics i pobres, petits i grans, homes i dones perquè el cant uneix el cor d’uns i d’altres en un únic honor: «oferir tots un cant de lloança al Creador de l’univers» (Sant Joan Crisòstom). I, d’altra banda, el cant porta a un interès per qui canta al meu costat, la seva vida, la seva sort, els seus problemes, les seves alegries. El cant comunitari és valorat espiritualment perquè és expressió externa d’una comunió en l’amor mutu entre tots els participants en el cant.

Pels reptes de futur, el P. Piqué ens ha deixat tres categories teològiques. El primer és l’eclèsialitat, sentir-se Església amb el que implica d’identitat i d’acolliment. El segon és la dinàmica de representació, del què som, del nostre repertori. I el tercer, la participació; la dinàmica d’escolta i de participació en el cant litúrgic, cantar i escoltar i posar-se a disposició de l’acció de l’Esperit. A les tres categories s’hi corresponen tres afirmacions dirigides a mantenir la finalitat fonamental de tota música litúrgica que no és altra que la de transmetre la presència de Déu enmig del poble. Primerament, la centralitat de la Paraula, els textos a cantar més que quina música. Segon, la importància de fer participar i, alhora, acollir com a Església. En tercer lloc, capacitat per acceptar noves formes musicals. I diu, cap al final: «necessitem el silenci interior per deixar ressonar la Paraula de Déu dins nostre, per poder-la cantar des de dins».

El recorregut per dos mil anys d’història del cant litúrgic que ens mostren els quatre conferenciants és un camí bellament traçat de dades històriques nodrit d’exemples musicals que el fan molt amè. Ser “usuaris i participants habituals” de música litúrgica fa que als coneixements històrics, litúrgics i musicològics de l’època expliquen s’enriqueixin amb la seva sensibilitat de creients que canten el Misteri. Una bella harmonia a quatre veus.

Us poso la relació de les conferències i els enllaços a YouTube per si les voleu recuperar i gaudir del mestratge de Joaquim Garrigosa, Josep Prats, Joan Baburés i Jordi A. Piqué:

- Sr. Joaquim Garrigosa amb dues conferències sobre:

La música litúrgica des dels inicis fins a Trento.

(<https://youtu.be/uDfOjc56V-A> i <https://youtu.be/ziYXxl7nRfY>).

- Sr. Josep Prats amb la conferència que té per títol:

La música litúrgica de Trento fins al Vaticà II.

(<https://youtu.be/oEhOGhplHfo>).

- Mn. Joan Baburés amb una conferència sobre:

La música litúrgica del Vaticà II.

(<https://youtu.be/nqal4aZGekM>).

- Finalment, el P. Jordi-Agustí Piqué amb una conferència sobre:

La música litúrgica: propostes i línies d’actuació a casa nostra.

(<https://youtu.be/EeKFKv4h6nQ>).



*Reclinats sobre el pit del Senyor*

## La joia de reprendre els pelegrinatges al santuari de Lourdes

**IGNASI NAVARRI BENET**

*prevere del bisbat d'Urgell*

*vicari general*

Una vegada vaig sentir dir al P. Jordi Castañé, monjo de Montserrat, que un Santuari, per tal d'acomplir bé la seva missió, ha de produir en el pelegrí un doble moviment, semblant al del batec del nostre cor, un moviment de sistole i diástole.

El pelegrí, al Santuari, ha de poder omplir el seu Cor de vida interior i de vida apostòlica i sentir la necessitat d'anar-ho a anunciar i a donar-ho i un cop anunciat i testimoniats el missatge, sentir novament la necessitat de tornar-se a omplir per tornar-se a donar.

Aquest és l'efecte que provoca el Santuari de Lourdes en el cor dels pelegrins. I això ho han experimentat d'una manera molt palesa els pelegrins de Lourdes, al llarg d'aquests dos anys de pandèmia. Els pelegrins hem trobat a faltar Lourdes i Lourdes ha trobat faltar els pelegrins.

Per més que ens hi hàgim pogut unir espiritualment, i a través dels mitjans de comunicació social, no ha estat pas el mateix. La Pau que es respira a la gruta, «La gruta era el meu Cel», deia Bernadeta. La devoció que desvetlla tant la processó eucarística com la processó de les torxes. El desig de conversió que l'exercici del via crucis crea. El sentit d'Església universal de la Missa internacional. La devoció Eucarística, l'Amor a la Mare de Déu... tot això ho hem trobat a faltar i molt, els pelegrins de Lourdes.

No voldria deixar de recordar i valorar la celebració Lourdes United, del 16 de juliol de 2022, aniversari de la darrera aparició. Aquesta fou la primera Peregrinació digital del món que va permetre que la gent se sentís en comunió amb la resta del món.

Gràcies a Déu, enguany, pràcticament totes les diòcesis reprenen el pelegrinatge al Santuari de Lourdes, encara que potser no amb el mateix nombre de participants. Aquesta joia es nota en la cara dels pelegrins. És la joia de poder-se tornar a trobar Lourdes, com els fills es tornen a trobar entorn de la mare. Això és Lourdes, l'Església entorn de Maria.

El lema pastoral d'aquest trienni 2022-2024, escollit pel santuari, es fa ressò de les paraules que la Mare de Déu va confiar a la jove Sta. Bernadeta, el 2 de març de 1858, en la tretzena aparició.

2022 “Aneu a dir als Sacerdots”.

2023 “Que es construeixi una capella”.

2024 “Que es vingui en Processó”.

Aquest any 2022 es celebra una efemèride important: els 160 anys del reconeixement oficial de les aparicions de la Mare de Déu de Lourdes a la jove Bernadeta a la gruta de Masabielle. Fou concretament el 18 de gener de l'any 1862 quan l'aleshores Bisbe de Tarbes Mons. Laurence publicava, en nom de l'Església Catòlica una carta pastoral «formant un judici respecte a l'aparició que va tenir lloc a la gruta de Lourdes», quasi 4 anys després d'aquell 11 de febrer de 1858, data de la primera aparició.

També aquest any 2022 ha estat un any d'un cert retorn a la normalitat en el govern de la diòcesi de Tarbes i del Santuari de Lourdes.

Mons. Nicolas Brouwet va ser bisbe de Lourdes i Tarbes des del febrer de 2012 fins l'agost de 2021 que fou nomenat bisbe de Nimes. Però el juny de 2019 el Papa Francesc, havia nomenat Mons. Antoine Hérouard, bisbe auxiliar de Lille, Delegat Apostòlic per al Santuari Marià de Lourdes, càrrec que exercí fins el febrer de 2022 que fou nomenat arquebisbe de Dijon.

Finalment, aquest març de 2022 ha estat nomenat nou bisbe de Tarbes i Lourdes el sacerdot de la Companyia Sacerdotal de St. Sulpice, Mons. Jean-Marc Micas.



*Rentar els peus*

## Estimar el Ressuscitat, servint la seva Església

**EDUARD SALINAS**

*prevere del bisbat d'Urgell*

*rector de la parròquia de la Massana (Andorra)*

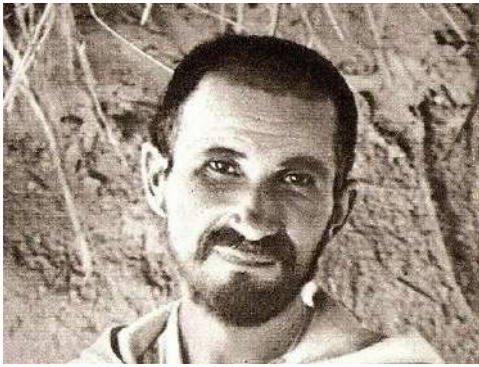
És preciós el relat de l'aparició de Jesús al costat del llac Tiberíades, que relata l'evangeli segons sant Joan. És un relat molt viu de la presència del Senyor. Fa entrar en escena els seus deixebles; aquells als quals la crida de Jesús va calar profundament en les seves vides i les va transformar i es van convertir en els seus deixebles, en els anunciadors del seu evangeli, en testimonis de la Pasqua, servidors de la comunitat naixent: aquells que després de la decepció i l'escàndol de la creu, tornen a les seves tasques quotidianes, a la seva vida ordinària, de nou dedicats a la feina de pescadors. El Senyor toca els seus cors. Aquesta és la veritable experiència de fe.

Aquesta situació dels deixebles ens revela una realitat important sobre la nostra identitat cristiana. Per ser cristià no n'hi ha prou amb saber moltes coses sobre Jesús, conèixer la seva vida. Tampoc a nosaltres ens converteix en cristians conèixer teòricament detalls de la vida de Jesús; ni actuar d'acord amb les normes de la moral cristiana. Perquè hi hagi un fe veritable, és indispensable la trobada creient amb el Senyor Ressuscitat, confessant en Ell, al nostre Déu i únic Senyor de la vida i de la història; cal haver estat interpel·lat per ell i haver respost a aquesta interpel·lació: "És el Senyor!", com diu Joan. "Senyor meu i Déu meu", va dir també Tomàs. En aquesta trobada, la iniciativa no està en els deixebles.

És el Senyor qui surt a l'encontre. I surt en totes les circumstàncies de la vida: en l'experiència del dolor, en l'experiència del sofriment, en el desànim dels que creuen haver treballat en va; en els projectes que humanament han fracassat, en les il·lusions perdudes: Jesús hi és. Jesús es fa present a tots. També, certament a nosaltres... I per reconèixer-lo, per fer experiència de la fe, per celebrar en comú l'experiència pasqual, ens cal posar en joc tota la nostra vida. Necessitem despertar les nostres aspiracions més profundes: apostar per una vida en plenitud, pel Bé i la Veritat sense límits. Necessitem prendre consciència que la mort no és el final de tot, i posar en joc el cor, perquè les coses definitives només es veuen amb el cor, per això els primers a reconèixer Jesús van ser "els deixebles"...

Necessitem fer intervenir també el record de Jesús: les seves paraules, els seus gestos, les seves accions conservades en el seu Evangeli... La clau fonamental del deixeble, de l'apòstol, és l'amor al Senyor per poder servir el poble de Déu encomanat. "M'estimes, Pastura les meves ovelles."





*Un bisbe ens parla*

## Sant Carles de Foucauld, el germà universal

**+SALVADOR CRISTAU**

*bisbe de Terrassa*

El cinquè diumenge de Pasqua, el Papa Francesc canonitzà a Roma el Beat Carles de Foucauld. Qui era Carles de Foucauld?

Nascut a mitjans del segle dinou a Estrasburg, França, d'una família noble, va entrar als vint anys a la acadèmia militar. En aquesta edat ja s'havia allunyat de la fe, havia deixat de creure en Déu.

Va anar a Algèria com a oficial de l'exèrcit on va viure una vida d'agitació i desordre. Deixà després l'exèrcit per a dedicar-se a la exploració del desert de Marroc i Algèria i quedà fascinat per la fe senzilla del poble musulmà. Tornà a França, turmentat per un desig de canviar la seva vida, buscava la veritat i repetia sovint: «Déu meu, si existeixes, fes que et conegui».

Per fi, l'any 1886, una vegada retornat a Paris li demana a un sacerdot de l'església on ell anava a passar llargues estones que li doni classes de religió, però el sacerdot li diu que lliçons de religió no, que es confessi, i ho fa. I tot va canviar per a ell a partir d'aquell moment. «Així que vaig creure que Déu existia, vaig comprendre que només podia viure per a Ell».

A partir d'aquí comença un llarg camí en què va a Terra Santa, entra en dos monestirs trapencs, un a França i un altre a Síria, després va a Roma, passa un temps a Natzaret, és ordenat sacerdot, intenta fundar una comunitat religiosa, els ermitans del Cor de Jesús, i per fi després d'anys torna a Algèria per viure enmig del desert, ell sol com a ermità, adorant el Santíssim Sagrament en la soledat del desert. Morí assassinat el dia 1 de desembre de 1916, a la porta de la seva ermita a Tamanrasset.

Volia imitar Jesús, volia reproduir en la seva pròpia existència la vida de Jesús. Ho va fer, al principi, anant a viure a Terra Santa, a la terra de Jesús i els apòstols. Després, de mica en mica, la seva fe es va anar purificant, va madurar, va comprendre que el lloc geogràfic no era essencial. Va comprendre que havia de viure la vida de Jesús cada dia. I viure interiorment aquesta comunió amb Jesús. Per això va anar al Sàhara, on va viure entre soldats francesos, batejats però no creients, i entre musulmans. En aquest context va voler ser un altre Crist. Ser un germà universal, un signe per a ells d'un amor universal.

Aquestes paraules seves expressen molt bé el sentit de la seva vida i de la seva vocació que va anar descobrint al llarg dels anys:

«Tota la nostra vida, per muda que sigui, la vida de Natzaret, la vida de desert, com la vida pública, ha de ser una predicació de l'Evangelí per l'exemple; tota la nostra existència, tot el nostre ésser, ha de cridar l'Evangelí des de les teulades; tota la nostra persona ha de respirar Jesús, tots els nostres actes, tota la nostra vida han de cridar que nosaltres som de Jesús, han de presentar la imatge de la vida evangèlica; tot el nostre ésser ha de ser una predicació viva, un reflex de Jesús, un perfum de Jesús, un crit a Jesús, que faci veure Jesús, que brilli com una imatge de Jesús... »

Que Sant Carles de Foucauld intercedeixi per tots nosaltres. És coneguda una pregària seva, una pregària d'abandonament que ens pot servir a tots:

«Pare meu,  
m'abandono a Tu.  
Fes de mi el que vulguis.  
Et dono gràcies, facis el que facis de mi,  
estic disposat a tot,  
ho accepto tot.  
Per tal que la teva voluntat es faci en mi  
i en totes les teves criatures,  
no desitjo res més, Déu meu.  
Poso la meva vida a les teves mans.  
Te la dono, Déu meu,  
amb tot l'amor del meu cor,  
perquè t'estimo,  
i perquè per mi estimar-te és donar-me,  
lliurar-me a les teves mans sense mesura,  
amb infinita confiança,  
perquè Tu ets el meu Pare.  
Amén.



*Hem vist, hem llegit*

## *Deu raons per creure en Déu*

**NORBERT MIRACLE**

*prevere de l'arquebisbat de Tarragona*

*rector de la parròquia de Sant Salvador del Vendrell*

Al llarg de la història del pensament, han estat molts els qui han recercat la fe des de la raó. Joan Pau II va exposar de manera esplèndida a *Fides et Ratio* la relació entre ambdues: «La fe i la raó són com les dues ales amb què l'esperit humà s'enlaira cap a la contemplació de la veritat. Déu ha posat al cor de l'home el desig de conèixer la veritat i, en definitiva, de conèixer-lo a Ell perquè, coneixent-lo i estimant-lo, pugui assolir també la plena veritat sobre si mateix». Benet XVI ha insistit constantment en la raonabilitat de la fe cristiana i en el rebuig al fideisme que és la voluntat de creure contra la raó. Alguns pensadors moderns defensen que la raó humana estaria com bloquejada pels dogmes de la fe. Justament és a l'inrevés, tal com han demostrat els grans mestres de la tradició catòlica.

El mateix papa Benet XVI es preguntava en una catequesi setmanal «¿com parlar de Déu en el nostre temps? Com comunicar l'Evangeli per obrir camins a la seva veritat salvífica en els cors freqüentment tancats dels nostres contemporanis i en les seves ments de vegades distretes pels molts resplendors de la societat?».

Com si fos una resposta a la pregunta que es feia el sant pare, aquests dies ha aparegut un petit llibre, publicat per l'editorial Albada, que és un tresor per als qui volen veure com l'Esperit continua suscitant persones que s'obren a la fe i a conèixer Déu i el seu projecte de salvació en Jesucrist.

Es tracta del llibre *Deu raons per creure en Déu*, escrit pel periodista Oriol Jara (Barcelona 1980). El pròleg del llibre, escrit pel també periodista Xavier Pérez Esquerdo, una de les estrelles radiofòniques en català, ja és una delícia perquè amb tota naturalitat confessa la seva convicció «que seguir el camí de Jesús, la seva Paraula, és la millor opció per viure una vida plena».

Oriol Jara ens narra amb senzillesa i amb poques línies el seu camí de recerca «poc a poc i equivocant-me moltíssim, he intentat aprendre què vol dir seguir el Crist», com molts han fet al llarg de la història. De la mateixa manera que Paul Claudel va escriure, després d'una celebració a *Notre Dame* de París, aquestes paraules «Aleshores va ser quan es va produir l'esdeveniment que ha dominat tota la meua vida. En un instant el meu cor va ser tocat i vaig creure», també Oriol Jara preguntant en una església de Viena recorda «vaig sentir l'existència absoluta, real i tangible de Déu». De quina manera tan clara les

paraules de Claudel i de Jara són l'evidència d'aquella afirmació magnífica de Benet XVI a *Deus caritas est*: «No es comença a ser cristià per una decisió ètica o per una gran idea, sinó per la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona que dona un nou horitzó a la vida i, amb això, la direcció decisiva».

Oriol Jara, a partir del fet que Déu és una veritat innegable i present a la seva vida, i que aquesta vida ha canviat arran de viure aquesta certesa, desgrana els seus deu motius per creure en Déu, per mostrar que creure en Déu és raonable. Ho fa intitulant cada apartat d'aquest decàleg amb una resposta: perquè vull la veritat; perquè estimo; perquè visc en societat; perquè sóc un pecador; perquè ho diu la Bíblia; perquè sóc pare; per humilitat; perquè Déu és coherent; per la ciència; per Jesús. Com m'agrada que la primera resposta sigui per la Veritat i la darrera per Jesús, que és afirmar la mateixa raó!

A l'epíleg del llibre, Oriol Jara escriu un text que em recorda aquell famós text de Blai Pascal, el *Memorial*, en què confessa la seva fe en el Déu i la seva conversió. No us el reproduixo perquè no vull fer un *spoiler*. Desitjo que llegiu *Deu raons per creure en Déu*. Segur que us agradarà aquest testimoni i potser serà un bon regal per a moltes persones d'aquesta generació que cerquen Déu, a vegades fins i tot a les palpentes, i de les qui Déu no n'és lluny.